

การพัฒนารูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

THE DEVELOPMENT OF AN EVALUATION MODEL FOR INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM OF NURSING COLLEGES UNDER PRABOROMARAJCHANOK INSTITUTE

พรรณี ไพศาลทักษิณ¹, สมคิด พรหมจู้², สมถวิล วิจิตรวรรณ³, กรรณก ลัธธันท์⁴

Punnee Paisantaksin, Somkid Promjuoy, Somtawin Wijitwanna, Konkanok Rattanan

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และ 2) ประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ (1) กลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนารูปแบบประเมิน (2) กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (3) กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้และประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์การประเมิน 2) สิ่งที่มีประเมินได้แก่ระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก โดยในแต่ละระบบประเมินทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลการดำเนินงาน 3) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 39 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ระบบควบคุมคุณภาพ 26 ตัวบ่งชี้ (2) ระบบตรวจสอบคุณภาพ 6 ตัวบ่งชี้ และ (3) ระบบประเมินคุณภาพ 7 ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน มี 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุงและควรปรับปรุงเร่งด่วน 4) ผู้ทำการประเมิน 5) วิธีการที่ใช้ประเมิน 6) ระยะเวลาที่ใช้ประเมิน และ 7) การรายงานผลการประเมินและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในภายหลังการทดลองใช้ พบว่า รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน มีความตรงเชิงจำแนก สามารถจำแนกกลุ่มได้อย่างถูกต้อง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบประเมิน ที่พัฒนาขึ้นว่า มีรรถประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินอยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมและความถูกต้องในการนำไปใช้ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

¹ นักศึกษาระดับดุษฎีนิพนธ์ วิชาเอกการประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² องศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

⁴ อาจารย์ ดร. อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี กรุงเทพมหานคร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คำสำคัญ: 1. รูปแบบประเมิน 2. ระบบการประกันคุณภาพภายใน 3. วิทยาลัยพยาบาล

Abstract

The purposes of this research were to develop an evaluation model for internal quality assurance (IQA) for the Nursing Colleges under the Praboromarajchanok Institute and to evaluate the quality performance of the IQA evaluation model. Three sampling groups in the research; (1) sampling group for evaluation model development, (2) sampling group for testing the IQA evaluation model for nursing colleges, and (3) sampling group for evaluating the effectiveness of the IQA evaluation model. Data were collected using method document review, questionnaires and interviews. The analysis techniques were content analysis, descriptive statistic; average, and standard deviation.

Research findings include the following,

1. The evaluation model for internal quality assurance system of nursing colleges under the Praboromarajchanok Institute consisted of 7 components namely; 1) assessment objectives, 2) assessment of the IQA indicators in 3 parallel systems; Quality Control, Quality Auditing, and Quality Assessment, beginning from inputs, through to processes, and outputs/outcomes. 3) indicators and assessment criteria: there were 39 indicators: (1) Quality Control 26 indicators (2) Quality Auditing 6 indicators and (3) Quality Assessment 7 indicators. The assessment criteria were divided into 5 levels; very good, good, fair, certain improvements and urgent improvement. 4) assessors, 5) assessment duration, 6) assessment methodology and 7) assessment reporting and results feedback for system improvement.

2. The testing of the effectiveness of the IQA evaluation model demonstrated discriminant validity. The evaluation model was found to have utility and feasibility standards at the high level, and have propriety and accuracy standards at the highest level.

Keywords: 1. Evaluation Model 2. Internal Quality Assurance System 3. Nursing Colleges

ความเป็นมาของปัญหา

สถาบันพระบรมราชชนกเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่และพันธกิจในการผลิตและพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข โดยการควบคุม กำกับ ดูแลและสนับสนุนให้วิทยาลัยต่างๆในสังกัดทำหน้าที่ผลิตบุคลากรให้แก่หน่วยงานบริการสุขภาพทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอยู่ในความดูแลรวมทั้งสิ้น 37 แห่ง

เป็นวิทยาลัยพยาบาลจำนวน 29 แห่ง ได้พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในร่วมกับวิทยาลัยในสังกัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้วิทยาลัยในสังกัดพระบรมราชชนกใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน (ส่วนพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก, 2551)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญคือ 1) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นส่วนที่สถาบันการศึกษาต้องจัดให้มีการดำเนินการโดย

กำหนดองค์ประกอบคุณภาพต่างๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อคุณภาพของบัณฑิตอย่างเป็นระบบ และกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ตลอดจนมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือหลักปฏิบัติที่ดี (good practice) อย่างชัดเจน เพื่อเป็นตัวกำกับการดำเนินงานของสถาบันให้มีคุณภาพ 2) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานของระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีขึ้น เป็นการตรวจสอบเชิงระบบมุ่งเน้นการพิจารณาว่าสถาบันมีระบบการควบคุมคุณภาพหรือไม่ ได้ใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นเพียงใด และมีขั้นตอนการดำเนินการที่จะทำให้เชื่อถือได้หรือไม่ว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ปรากฏผลการดำเนินการเป็นที่ประจักษ์พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น 3) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานซึ่งเน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในทุกองค์ประกอบคุณภาพว่า การดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดมากน้อยเพียงใด โดยจัดเป็นระดับของการบรรลุเป้าหมาย (โพบูลย์ แจ่มพงษ์, 2541 สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2541)

การศึกษาวิเคราะห์เอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ผ่านมา พบว่าสถาบันการศึกษามุ่งให้ความสำคัญที่ระบบประเมินคุณภาพค่อนข้างมาก แต่ความจริงแล้ว หัวใจของระบบการประกันคุณภาพภายในจะอยู่ที่ระบบพัฒนาคุณภาพและการตรวจติดตามคุณภาพ เกิดเป็นกระบวนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการตรวจติดตามคุณภาพ คือกิจกรรมในการตรวจสอบว่า สถาบันการศึกษาได้มีการยกระดับตนเองขึ้นจากการปรับปรุงคุณภาพที่ได้จากการตรวจพบข้อบกพร่อง และสถาบันการศึกษาสามารถจัดการสิ่งต่างๆ ได้ตามระบบที่วางไว้อย่างประสบผลสำเร็จหรือไม่ ซึ่งจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการประกันคุณภาพ (Connelly, 1997) ดังนั้น

ในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อก่อให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ควรจะได้มีการประเมินผลการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพภายในครอบคลุมทั้ง 3 ระบบ คือ ระบบควบคุมคุณภาพ ระบบตรวจสอบคุณภาพ และระบบประเมินคุณภาพ โดยในแต่ละระบบย่อยประเมินครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (input) ด้านกระบวนการในระหว่างการดำเนินงาน (process) และด้านผลการดำเนินงาน (output/outcome) โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ควรมีคุณลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
2. เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสร้างและการประเมินคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1.1 การเตรียมการร่างรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 5 คน และ 3) ศึกษาสภาพจริงจากวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สระบุรี ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (good practice) ด้านการประกันคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ (1) แบบสัมภาษณ์การพัฒนารูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก (2) กรอบแนวทางการศึกษาวิธีการปฏิบัติงานที่ดี (good practice) มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพ และ (3) แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและคู่มือการใช้รูปแบบประเมิน โดยนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมก่อนนำไปตรวจสอบคุณภาพ

1.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์การประเมิน 2) สิ่งที่มีประเมิน 3) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน 4) ผู้ทำการประเมิน 5) วิธีการที่ใช้ประเมิน 6) ระยะเวลาที่ใช้ประเมิน และ 7) การรายงานผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมิน โดยพิจารณาร่วมกับคู่มือการ

ใช้รูปแบบประเมินฯ ด้วยการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของรูปแบบประเมินระบบประกันคุณภาพภายใน ดำเนินการปรับปรุง/แก้ไข ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) รวมทั้งความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือ 2 ฉบับคือแบบสอบถามของตัวบ่งชี้วัฒนธรรมการจัดการคุณภาพในสถานศึกษาและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำคุณภาพไปทดลองใช้กับอาจารย์จากวิทยาลัยเครือข่ายภาคกลางที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94 และ 0.93 ตามลำดับ ผู้วิจัยนำเครื่องมือประเมินเฉพาะในส่วนของตัวบ่งชี้และข้อตรวจสอบรายการไปตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมิน โดยกลุ่มผู้ที่ใช้รูปแบบประเมิน คือ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัยหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายหรือหัวหน้างานหรืออาจารย์ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 วิทยาลัย (เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามภูมิภาคละ 1 แห่ง รวม 4 แห่ง) และหัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันพระบรมราชชนก 1 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 15 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.24 ดำเนินการปรับปรุง/แก้ไข โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter quartile Range: IR) รวมทั้งความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้นำร่อง

1.3 ผู้วิจัยนำรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในและคู่มือการใช้รูปแบบประเมินฯ ไปทดลองใช้นำร่องกับวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกหนึ่งแห่งที่เต็มใจเข้าร่วมในการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบบันทึกข้อมูลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน 2) คู่มือการใช้รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน และ 3) แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกัน

คุณภาพภายใน เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ โดยมีสาระครอบคลุมในประเด็นตามแนวคิด มาตรฐานการประเมิน 4 ด้านที่พัฒนาโดย Stufflebeam (2000) ได้แก่ 1) อรรถประโยชน์ที่ได้จากข้อมูลสารสนเทศตรงตามความต้องการของผู้ใช้ 2) ความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบประเมินไปใช้จริง 3) ความเหมาะสมของรูปแบบประเมิน ซึ่งให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ความถูกต้องของผลการประเมินที่สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง มีสารสนเทศที่ถูกต้อง ภายหลังการทดลองใช้ผู้วิจัยจัดประชุมกลุ่มสนทนา (Focus group discussion) ร่วมกับกลุ่มตัวอย่างในประเด็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการนำรูปแบบประเมินไปใช้ รวมทั้งให้ตอบแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการประเมินฯก่อนนำไปใช้จริง

2. ประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดพระบรมราชชนก ผู้วิจัยนำรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ไปทดลองใช้ ในสถานการณ์จริง เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในด้านความตรง (validity) โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชัด (known group) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยทดลอง 2 แห่งที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในปีการศึกษา 2552 แตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบบันทึกข้อมูลประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน 2) คู่มือการใช้รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน 3) แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1) ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ วิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 3 คน โดยมีผู้

ประเมินจากหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย 1 คน เพื่อป้องกันการ เกิดอคติที่เกิดจากการประเมิน

2) จัดประชุมชี้แจงคณะกรรมการประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำรูปแบบประเมินไปใช้ได้

3) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบประเมินฯ ใช้เวลาวิทยาลัยละ 2 วัน โดยคณะกรรมการประเมินเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมดตามขั้นตอนในคู่มือการใช้รูปแบบประเมินฯ ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกต่างๆ

ภายหลังการทดลองใช้รูปแบบประเมินฯ ผู้วิจัยประชุมกลุ่มสนทนา (Focus group discussion) ร่วมกับกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการนำรูปแบบประเมินฯไปใช้ รวมทั้งตอบแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการสร้างรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกพบว่า รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ

1.1 วัตถุประสงค์การประเมิน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และเพื่อให้ได้สารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

1.2 สิ่งที่มีผู้ประเมิน คือ ระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาลสังกัด

สถาบันพระบรมราชชนก ที่ครอบคลุม 3 ระบบ ได้แก่ ระบบควบคุมคุณภาพ ระบบตรวจสอบคุณภาพ และระบบประเมินคุณภาพ โดยในแต่ละระบบจะประเมินทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลการดำเนินงาน

1.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 39 ตัวบ่งชี้ โดยประเมินครอบคลุม 3 ระบบ คือ 1) ระบบควบคุมคุณภาพ จำนวนทั้งหมด 26 ตัวบ่งชี้ 2) ระบบตรวจสอบคุณภาพ จำนวนทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ 3) ระบบประเมินคุณภาพ จำนวนทั้งหมด 6 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

ระบบ	ด้านปัจจัยนำเข้า	ด้านกระบวนการ	ด้านผลการดำเนินงาน
1. ควบคุมคุณภาพ (26 ตัวบ่งชี้)	(7 ตัวบ่งชี้) 1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ 2. ความพร้อมด้านทรัพยากร ในการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน 3. ระบบฐานข้อมูลและ สารสนเทศที่สนับสนุนการ ประกันคุณภาพการศึกษา 4. การพัฒนาบุคลากรด้าน ประกันคุณภาพการศึกษา 5. แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 6. วัฒนธรรมการจัดการ คุณภาพในสถานศึกษา (แบบสอบถาม 15 ข้อ) 7. ภาวะผู้นำคุณภาพ (แบบสอบถาม 15 ข้อ)	(15 ตัวบ่งชี้) 1. การจัดการกระบวนการควบคุม คุณภาพ 2. การบริหารหลักสูตร 3. อาจารย์และระบบพัฒนา อาจารย์ 4. กระบวนการจัดการเรียนการ สอน 5. การบริหารทรัพยากร สนับสนุนการเรียนการสอน 6. การวัดและประเมินผลการ เรียน 7. กิจกรรมการพัฒนา นักศึกษา 8. ระบบและกลไกบริหาร งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ 9. ระบบและกลไกจัดการ ความรู้จากงานวิจัยหรืองาน สร้างสรรค์ 10. การควบคุมคุณภาพของ การบริหารวิชาการแก่สังคม 11. การควบคุมคุณภาพของ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 12. การพัฒนาบุคลากร 13. การพัฒนาสถาบันสู่ สถานียุค 14. การนำระบบบริหารความ เชื่อมโยงไว้ในกระบวนการ บริหารการศึกษา 15. การควบคุมการใช้จ่าย งบประมาณอย่างมี ประสิทธิภาพ	(4 ตัวบ่งชี้) 1. คุณภาพการ ผลิตบัณฑิต 2. คุณภาพ งานวิจัยและ ผลงานวิชาการ 3. คุณภาพการ บริการวิชาการแก่ สังคม 4. คุณภาพการ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

ระบบ	ด้านปัจจัยนำเข้า	ด้านกระบวนการ	ด้านผลการดำเนินงาน
ตรวจสอบคุณภาพ (6 ตัวบ่งชี้)	(3 ตัวบ่งชี้) 1. ความพร้อมในการ ตรวจสอบคุณภาพภายใน 2. ผู้ตรวจสอบคุณภาพ ภายใน 3. รายงานการศึกษาตนเอง (SSR : Self Study Report)	(2 ตัวบ่งชี้) 1. กระบวนการตรวจสอบ คุณภาพภายใน 2. การปฏิบัติงานเชิงและ ติดตามผลการตรวจสอบ คุณภาพ	(1 ตัวบ่งชี้) 1. รายงานผลการ ตรวจสอบคุณภาพ ภายใน
ประเมินคุณภาพ (7 ตัวบ่งชี้)	(3 ตัวบ่งชี้) 1. ความพร้อมในการ ประเมินคุณภาพภายใน 2. ผู้ประเมินคุณภาพภายใน 3. รายงานการประเมิน ตนเอง (SAR Self Assessment Report)	(2 ตัวบ่งชี้) 1. กระบวนการประเมิน คุณภาพภายใน 2. การนำผลการประเมินไป ใช้พัฒนาคุณภาพวิทยาลัย	(2 ตัวบ่งชี้) 1. รายงานผลการ ประเมินคุณภาพ ภายใน 2. ประสิทธิภาพของ แผนพัฒนาคุณภาพ

ส่วนเกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ

(1) เกณฑ์การประเมินในตัวบ่งชี้ที่เป็นด้านปัจจัยนำเข้าและด้านผลการดำเนินงานข้อตรวจสอบรายการมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) การประเมินจะนับจำนวนข้อรายการที่มีหรือดำเนินการ และคิดคะแนนโดยใช้การเทียบอัตราส่วน มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน กรณีที่ไม่มีการดำเนินการใดๆ จะประเมินคะแนนได้เท่ากับ 0 คะแนน

(2) เกณฑ์การประเมินในตัวบ่งชี้ที่เป็นด้านกระบวนการ ข้อตรวจสอบรายการจะเป็นระดับขั้น (rubric score) ตามกระบวนการ PDCA การคิดคะแนนใช้การเทียบอัตราส่วน ซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน กรณีที่ไม่มีการดำเนินการใดๆ หรือดำเนินการได้ไม่ครบตามรายการที่จะได้ 1 คะแนน จะประเมินคะแนนได้เท่ากับ 0 คะแนน

(3) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน แบ่งเป็น 5 ระดับคือ

คะแนน 0.00 - 1.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในต้องปรับปรุงเร่งด่วน

คะแนน 1.51 - 2.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในต้องปรับปรุง

คะแนน 2.51 - 3.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในระดับพอใช้

คะแนน 3.51 - 4.50 หมายถึง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในระดับดี

คะแนน 4.51 - 5.00 หมายถึง การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในระดับดีมาก

1.4 ผู้ทำการประเมิน ประกอบด้วย คณะกรรมการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมาจากการแต่งตั้งของผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 3-5 คน (อาจเพิ่มได้ตามความ

จำเป็น) โดยผู้ประเมินต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) หรือสถาบันจัดฝึกอบรมให้โดยเป็นไปตามมาตรฐานการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) และมีผู้ประเมินคุณภาพจากภายนอกที่ผ่านการอบรมหลักสูตรประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) อย่างน้อย 1 คน

1.5 วิธีการประเมิน ประเมินโดยเครื่องมือที่เป็นแบบบันทึกข้อมูลประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบประเมินฯ เพื่อให้คณะกรรมการประเมินใช้เป็นแนวทางในการประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกต แหล่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มวิชา คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพอาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรสายสนับสนุนที่เกี่ยวข้องในการประเมิน

1.6 ระยะเวลาในการประเมิน ควรจะประเมินทุก 1 ปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินคือ 2-3 วัน ขึ้นอยู่กับขนาดและบริบทของแต่ละวิทยาลัย

1.7 การรายงานผลการประเมินและการให้ข้อมูลย้อนกลับ คณะกรรมการประเมินแจ้งผลการประเมินอย่างไม่เป็นทางการในที่ประชุม และเปิดโอกาสให้ซักถามและโต้แย้ง จากนั้นคณะกรรมการประเมินจัดทำรายงานผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัย

2. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของ

วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในภายหลังการทดลองใช้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นว่า มีสรรพประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินอยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมและความถูกต้องในการนำไปใช้ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาคุณภาพของรูปแบบประเมินฯโดยรวมทั้งสี่ด้านพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบประเมินฯมีความตรงเชิงจำแนก สามารถจำแนกกลุ่มได้อย่างถูกต้อง พิจารณาได้จากผลการประเมินที่พบว่า วิทยาลัยทดลอง 1 มีผลการประเมินคุณภาพภายในปีการศึกษา 2552 ระดับดีมาก มีผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสูงกว่าวิทยาลัยทดลอง 2 ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในปีการศึกษา 2552 อยู่ในระดับดี กล่าวคือ วิทยาลัยทดลอง 1 มีคะแนนผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับดี ส่วนผลประเมินของวิทยาลัยทดลอง 2 อยู่ในระดับพอใช้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาสู่การอภิปราย ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก เป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อให้ได้รูปแบบประเมินที่มีคุณภาพ สามารถประเมินได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการประเมิน ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการประเมินทางการศึกษา (Nevo 1993) เป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งโครงสร้างของรูปแบบประเมินฯมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันทั้งหมด 7 องค์ประกอบ คือ 1)

วัตถุประสงค์การประเมิน 2) สิ่งที่มีประเมินได้แก่ ระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก โดยในแต่ละระบบประเมินทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ ผลการดำเนินงาน 3) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน 4) ผู้ทำการประเมิน 5) วิธีการที่ใช้ประเมิน 6) ระยะเวลาที่ใช้ประเมิน และ 7) การรายงานผลการประเมินและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญ เพราะทำให้รูปแบบประเมินมีความชัดเจน และเป็นแนวทางสำหรับ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัย ในการนำไปใช้ประเมิน

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสิ่งที่มีประเมิน คือการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกโดยประเมินครอบคลุมทั้ง 3 ระบบ ได้แก่ ระบบ ควบคุมคุณภาพ ระบบตรวจสอบคุณภาพ และระบบ ประเมินคุณภาพ ในแต่ละระบบจะประเมินทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลการดำเนินงาน ทั้งนี้ เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในที่ดีจะต้องมี คุณลักษณะเป็น "ระบบ" ซึ่งมีทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ที่คาดหวัง (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2545)

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบประกันคุณภาพ ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ คือ ควรปรับ ระบบตรวจสอบคุณภาพและระบบประเมินคุณภาพ รวมกัน เนื่องจากทั้งสองระบบมีความเชื่อมโยงกัน จนยากที่จะแยกจากกันทั้งในตัวบ่งชี้ กระบวนการ ผลผลิต/ผลลัพธ์และให้เพิ่มระบบพัฒนาคุณภาพ เพื่อให้มีความสำคัญกับการนำผลการประเมินไป พัฒนา ซึ่งเป็นจุดอ่อนของระบบประกันคุณภาพของ หลายๆสถาบัน ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะนี้มา พิจารณาและปรับเพิ่มเติมด้านกระบวนการของ ระบบตรวจสอบคุณภาพ คือ การปฏิบัติการแก้ไข และติดตามผลการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้มี กระบวนการของการตรวจสอบคุณภาพที่ชัดเจนและ

ปรับเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการของระบบประเมิน คุณภาพคือ การนำผลการประเมินไปใช้พัฒนา คุณภาพวิทยาลัย และตัวบ่งชี้การจัดทำแผนพัฒนา ตามผลการประเมินคุณภาพ (improvement plan) เพื่อให้เกิดกระบวนการของการพัฒนาตามผลการ ประเมินที่ชัดเจน ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ยืมรวมเอาระบบ ตรวจสอบคุณภาพและระบบประเมินเข้าด้วยกัน เนื่องจากระบบตรวจสอบคุณภาพหรือระบบตรวจ ติดตามคุณภาพ เป็นกิจกรรมในการตรวจสอบว่า สถาบันการศึกษาได้มีการยกระดับตนเองขึ้นจาก การปรับปรุงคุณภาพที่ได้จากการตรวจพบ ข้อบกพร่อง และสถาบันการศึกษาสามารถจัดการ สิ่งต่างๆได้ตามระบบที่วางไว้อย่างประสบผลสำเร็จ หรือไม่ สอดคล้องกับการศึกษาของเจลิมชัย หาญกล้า (2545) ที่ศึกษาวิจัยพัฒนาระบบการตรวจ ติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ พบว่า สถาบันได้ดำเนินงานประกันคุณภาพ โดยการรวม เอาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในกับการ ประเมินคุณภาพภายในเข้าด้วยกัน ทำให้การตรวจ ติดตามคุณภาพจะเน้นไปที่ผลการปฏิบัติงาน (output-outcome) มากกว่าการตรวจสอบในเชิง ระบบ ทั้งๆที่ในทางปฏิบัติการตรวจติดตามคุณภาพ ภายในกับการประเมินคุณภาพภายใน เป็นกิจกรรม ที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ การตรวจติดตาม คุณภาพ เป็นกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงาน ในเชิงระบบ ในขณะที่การประเมินคุณภาพภายใน เน้นการตีค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่าง ในลักษณะของผลผลิตและผลลัพธ์

การพัฒนาตัวบ่งชี้ในการประเมินระบบการ ประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่มีการ กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ ประกอบด้วยปัจจัย นำเข้า กระบวนการดำเนินงานและผลการ ดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ Johnstone (1981) ที่กล่าวถึงวิธีการจำแนกตัวบ่งชี้เชิงระบบ แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดด้านปัจจัย (input Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับทรัพยากร

ที่ใช้ในการศึกษา 2) ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงการดำเนินงาน หรือการใช้กระบวนการของสถาบันหรือองค์กรและ 3) ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (Output Indicators) ผลผลิต หมายถึง ความรู้และทักษะ และอีกความหมายหนึ่ง คือ ผลผลิต หมายถึง ความพึงพอใจในระบบการศึกษา สำหรับตัวบ่งชี้ประเมินกระบวนการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้พัฒนาข้อตรวจสอบรายการเป็นระดับขั้น (rubric score) ตามกระบวนการ PDCA สอดคล้องกับแนวคิดของสุวิมล ว่องวนิช (2543) ที่กล่าวถึง ระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษาที่ควรเป็นต้องผูกติดกับระบบบริหารงานแบบ PDCA ซึ่งจะทำให้สามารถประเมินได้อย่างชัดเจนว่าการดำเนินงานของสถานศึกษานั้นเป็นอย่างไร ส่วนตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวบ่งชี้ครอบคลุมภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติ 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพงษ์ คล้ายคลึง (2551) ที่กล่าวถึง ผลผลิตของระบบการประกันคุณภาพว่า ประกอบด้วย การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมไทย และผลการดำเนินงานเน้นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

2. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก พบว่า 1) รูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายใน มีความตรงเชิงจำแนก สามารถจำแนกกลุ่มได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบประเมิน ที่พัฒนาขึ้น ได้สร้างขึ้นมาอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ตั้งแต่การรวบรวมปัญหา ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพของ

รูปแบบประเมินฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ใช้รูปแบบฯ รวมทั้งผู้วิจัยได้นำรูปแบบประเมินฯ ไปทดลองใช้นำร่องก่อนที่จะนำไปใช้ประเมินจริง จึงทำให้รูปแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดพระบรมราชชนกได้อย่างถูกต้อง 2) ผู้เข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบประเมิน เห็นว่ารูปแบบประเมินฯ มีอรรถประโยชน์ เหมาะสมเป็นไปได้และมีความถูกต้องในการนำไปใช้ประเมินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ประกอบกับการพัฒนารูปแบบการประเมินนี้ ได้ใช้แนวคิดการพัฒนารูปแบบประเมินทางการศึกษาของนีโว (Nevo, 1983 : 124 - 125) ทำให้ได้รูปแบบประเมินที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 4 ด้านคือ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและมาตรฐานด้านความถูกต้อง ที่เสนอโดยสมาคมวิจัยการศึกษาของสหรัฐอเมริกา เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับประเมินเอกสารหรือโครงการทางการศึกษา (Stufflebeam, 2000)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้ ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะคณะกรรมการประเมินจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการใช้รูปแบบประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ

2. การนำรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในไปใช้กับวิทยาลัย ควรมีการกำหนดช่วงเวลาในการนำรูปแบบประเมินฯ ไปใช้ให้ชัดเจนว่า ควรจะดำเนินการในช่วงเวลาใด เพราะข้อมูล

สารสนเทศที่ได้ จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับ
ผู้บริหาร นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการที่จะ
พัฒนาการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพ
ภายใน

3. ก่อนการนำรูปแบบประเมินระบบการ
ประกันคุณภาพภายในไปใช้คณะกรรมการประกัน
คุณภาพภายใน ควรได้มีทบทวนปรับปรุงราย
ละเอียดต่าง ๆ ของคู่มือการใช้รูปแบบประเมินฯ
วิทยาลัยสามารถเพิ่มเติมตัวบ่งชี้หรือพัฒนาตัวบ่งชี้
เพิ่มขึ้นให้เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมตามเกณฑ์การ
ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
(สกอ) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (สมศ) สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาระบบราชการ (กพร) สภาการพยาบาล และ
สถาบันพระบรมราชชนกที่พัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อการ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. การนำรูปแบบประเมินระบบประกัน
คุณภาพภายในไปใช้ ควรปฏิบัติตามกระบวนการ
นำรูปแบบประเมินไปใช้ทั้ง 6 ขั้นตอน คือ 1) การ
สร้างการยอมรับของบุคลากรในวิทยาลัย 2) แต่งตั้ง
คณะกรรมการประเมินระบบประกันคุณภาพภายใน
3) ประชุมวางแผนการดำเนินการประเมินระบบ
ประกันคุณภาพภายใน 4) การรวบรวมข้อมูลการ
ประเมินระบบประกันคุณภาพภายใน 5) วิเคราะห์
ผลการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในและ 6)
การรายงานผลการประเมินและการให้ข้อมูล
ย้อนกลับ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยต่อเนื่อง เกี่ยวกับ
ผลกระทบ (impact) ที่อาจเกิดขึ้นจากการนำรูปแบบ
ประเมินระบบประกันคุณภาพภายในไปใช้ ซึ่งผู้วิจัย
คาดว่า เมื่อได้มีการประเมินการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ น่าจะมีผลกระทบ
เกิดขึ้นหลายประการ ทั้งทางด้านบวกและลบ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาถึงมูลค่าเพิ่มที่เกิดจาก

การนำรูปแบบประเมินระบบการประกันคุณภาพ
ภายในไปใช้

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบ
ประเมินระบบประกันคุณภาพภายในแบบเสริมพลัง
ที่เหมาะสมกับขนาดของวิทยาลัยพยาบาลสังกัด
สถาบันพระบรมราชชนก ในการนำไปใช้ประเมิน
เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานระบบ
ประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมชัย หาญกล้า. (2545). *การพัฒนาระบบการ
ตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบัน
ราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.*
- บุญชม ศรีสะอาด.(2535). *การวิจัยทางการวัดและ
ประเมินผล. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ปิยพงษ์ คล้ายคลึง. (2551). *แนวทางการพัฒนา
ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพ
การศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเน้น
การผลิตบัณฑิตและวิจัยของรัฐแห่งหนึ่งใน
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศา
สตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.*
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2541). *การประกันคุณภาพเพื่อ
พัฒนาคุณภาพทางการศึกษา. วารสาร
กองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน. 8
(77): 37-40.*
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2541). *การประกันคุณภาพ
การศึกษา. วารสารวิชาการ. 1(4): 30-36.*
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2545). *ไขปัญหาประกัน
คุณภาพการศึกษา. จุลสาร สมศ. 12
(กรกฎาคม): 2-3.*

ส่วนพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก

สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข.(2551). คู่มือการประกัน

คุณภาพภายในวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระ

บรมราชชนก.กรุงเทพมหานคร: เอส พี

เอส พรินติ้ง.

สุวิมล ว่องวาณิช.(2543). การวิจัยและพัฒนาระบบ

ประเมินผลภายในของสถานศึกษา.

งานวิจัยโดยการสนับสนุนของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

กรุงเทพมหานคร: วีทีซี.

Connelly, M. (1997). The academic quality audit
of an Asian postgraduate university.
Quality Assurance in Education, 5(1),
40-45.

Johnstone,J.N.(1981). *Indicator of Education
Systems*. United Kingdom: The Anchor
Press .

Nevo, D. (1983). The conceptualization of
Educational Evaluation : An analytical
Review of the Literature. *Review of
Educational Research*, 53 (1), 117-128.

Stufflebeam.D.L.(2000). *Model ,Metaphor,and
definition in evaluation*. In D.L
Stufflebeam.,

G.F., Madaus., and Kellaghan.T.(Eds.)
*Professional standards and Principle for
evaluation (2nded)*. Boston: Kluwer
Academic Publishers.